

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 18ης Νοεμβρίου 2008

κατόπιν αιτήματος του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 94/19/ΕΚ περί των συστημάτων εγγυήσεως των καταθέσεων όσον αφορά το επίπεδο κάλυψης και την προθεσμία εκταμίευσης

(CON/2008/70)

(2008/C 314/01)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 24 Οκτωβρίου 2008 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διατύπωση γνώμης σχετικά με πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 94/19/ΕΚ περί των συστημάτων εγγυήσεως των καταθέσεων όσον αφορά το επίπεδο κάλυψης και την προθεσμία εκταμίευσης⁽¹⁾ (εφεξής η «προτεινόμενη οδηγία»).

Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ για τη διατύπωση γνώμης σχετικά με την προτεινόμενη οδηγία βασίζεται στο άρθρο 105 παράγραφος 4 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη πρόταση του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Γενικές παρατηρήσεις

1.1. Η ΕΚΤ σημειώνει ότι η τρέχουσα κρίση της χρηματοπιστωτικής αγοράς επιβεβαιώνει τη ζωτική σημασία των συστημάτων εγγυήσεως των καταθέσεων στη διατήρηση της εμπιστοσύνης των καταθετών και, ως εκ τούτου, στη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Η ΕΚΤ στηρίζει το βασικό σκοπό της ενίσχυσης της εμπιστοσύνης των καταθετών και αντιλαμβάνεται ότι για λόγους επείγοντος η προτεινόμενη οδηγία εστιάζει στην αύξηση του επιπέδου κάλυψης των εθνικών συστημάτων εγγυήσεως των καταθέσεων (εφεξής τα «εθνικά συστήματα»), ευθυγραμμιζόμενη με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Ecofin της 7ης Οκτωβρίου 2008⁽²⁾, συντέμνοντας την προθεσμία εκταμίευσης και εξαλείφοντας την υφιστάμενη δυνατότητα επιλογής της συνασφάλισης.

1.2. Παράλληλα η ΕΚΤ στηρίζει την πρόθεση της Επιτροπής να επιδιώξει περαιτέρω σύγκλιση των εθνικών συστημάτων μεταξύ τους, ιδίως όσον αφορά την εναρμόνιση των οικείων μηχανισμών χρηματοδότησης, και να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετική έκθεση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2009⁽³⁾. Λόγω της σημασίας των μηχανισμών χρηματοδότησης των εθνικών συστημάτων για την αποτελεσματικότητα του μηχανισμού ασφαλείας του χρηματοπιστωτικού τομέα και τη διαφύλαξη της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, η ΕΚΤ προσβλέπει στη συνέχιση του έργου της Επιτροπής στο πεδίο αυτό και ενθαρρύνει την έγκαιρη

⁽¹⁾ COM(2008) 661 τελικό.

⁽²⁾ Βλέπε δελτίο τύπου της 2894ης συνόδου του Συμβουλίου (αριθ. 13784/08), διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο του Συμβουλίου (www.consilium.europa.eu), σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην έκτη παράγραφο του σημείου 1 της αιτιολογικής έκθεσης της προτεινόμενης οδηγίας.

⁽³⁾ Άρθρο 12 της οδηγίας 94/19/ΕΚ, όπως τροποποιείται από το άρθρο 1 παράγραφος 6 της προτεινόμενης οδηγίας· παράβαλε αιτιολογικές σκέψεις 1 και 7 της προτεινόμενης οδηγίας.

ολοκλήρωση της έκθεσης της Επιτροπής. Στο πλαίσιο αυτό η ΕΚΤ τονίζει ότι οι μηχανισμοί χρηματοδότησης των εθνικών συστημάτων πρέπει, μεταξύ άλλων, να συνάδουν με την απαγόρευση της νομισματικής χρηματοδότησης που προβλέπει η συνθήκη, και ιδίως με την απαγόρευση παροχής, εκ μέρους εθνικών κεντρικών τραπεζών, υπεραναλήψεων ή άλλης μορφής πιστωτικών διευκολύνσεων κατά την έννοια του άρθρου 101 της συνθήκης ⁽¹⁾, όπως έχει ειδικότερα αναλυθεί στο πλαίσιο προηγούμενων γνωμών της ΕΚΤ αναφορικά με σχέδια εθνικών νομοθετικών διατάξεων ⁽²⁾ και των εκθέσεων της ΕΚΤ για τη σύγκλιση ⁽³⁾.

2. Ειδικές παρατηρήσεις

2.1. Επίπεδο κάλυψης της εγγύησης

Η ΕΚΤ χαιρετίζει την αύξηση του ελάχιστου ποσού των εγγυώμενων καταθέσεων σε 50 000 EUR έως το τέλος του 2008 και την περαιτέρω αύξηση σε 100 000 EUR ⁽⁴⁾, όπως αναφέρεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 7ης Οκτωβρίου 2008 ⁽⁵⁾. Παράλληλα, η ΕΚΤ υπογραμμίζει ότι οποιασδήποτε αύξησης του επιπέδου κάλυψης, πέραν του τελευταίου από τα ως άνω ποσά, θα πρέπει να προηγείται στενή συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ, δεδομένου ότι ουσιώδεις διαφορές μεταξύ των εθνικών μέτρων ενδέχεται να αποβούν αντιπαραγωγικές και να δημιουργήσουν στρεβλώσεις στην ενιαία αγορά.

2.2. Σύντμηση της προθεσμίας εκταμίευσης

Η ΕΚΤ χαιρετίζει τη σκοπούμενη σημαντική σύντμηση των προθεσμιών εκταμίευσης των εγγυώμενων καταθέσεων και, ως εκ τούτου, την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταθετών ⁽⁶⁾. Στο πλαίσιο αυτό η ΕΚΤ επιθυμεί να τονίσει την ουσιώδη σημασία της άμεσης εκταμίευσης των καταθέσεων για την αποτελεσματικότητα της προστασίας των καταθέσεων, όπως υπογραμμίζει και πρόσφατη ανάλυση σε διεθνές επίπεδο. Παράλληλα, όσον αφορά τη θέσπιση της απαραίτητης σύντμησης των προθεσμιών εκταμίευσης θα πρέπει να ακολουθηθεί μια ρεαλιστική προσέγγιση, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η αξιοπιστία των συστημάτων προστασίας των καταθέσεων. Αυτό συνεπάγεται την εφαρμογή αποτελεσματικών διαδικασιών επαλήθευσης των απαιτήσεων, καταβολής των ποσών στους καταθέτες και διασφάλισης της επάρκειας της χρηματοδότησης. Καθίσταται ιδίως απαραίτητη η θέσπιση διαδικασιών, ούτως ώστε οι καταθέτες να λαμβάνουν τα εκταμιευόμενα ποσά εξίσου αποτελεσματικά σε περίπτωση πτώχευσης τράπεζας, είτε αυτή λειτουργεί σε διασυννομοκρατική βάση είτε σε μεμονωμένο κράτος μέλος. Εξάλλου, η ΕΚΤ προτείνει, το σχέδιο της Επιτροπής να αξιολογεί τη δυνατότητα περαιτέρω εναρμόνισης των μηχανισμών χρηματοδότησης που χρησιμοποιούν τα εθνικά συστήματα, να συνοδευτεί από έλεγχο της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών εκταμίευσης. Τέλος, πέραν της σύντμησης της περιόδου εκταμίευσης, η ΕΚΤ υποδεικνύει ότι η εμπιστοσύνη του κοινού στα συστήματα εγγύησης των καταθέσεων θα μπορούσε να ενισχυθεί με τη βελτίωση της ενημέρωσης των καταθετών σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις της προστασίας των καταθέσεων, μεταξύ άλλων μέσω της κατάλληλης πληροφόρησης σχετικά με τους εν λόγω όρους και προϋποθέσεις εκ μέρους των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Φρανκφούρτη, 18 Νοεμβρίου 2008.

Ο Πρόεδρος της ΕΚΤ

Jean-Claude TRICHET

⁽¹⁾ Ερμηνεύεται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 3603/93 του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 1993, για τον προσδιορισμό των εννοιών που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή των απαγορεύσεων που αναφέρονται στα άρθρα 104 και 104 Β παράγραφος 1 της συνθήκης (ΕΕ L 332 της 31.12.1993, σ. 1).

⁽²⁾ Βλέπε τη γνώμη CON/2001/32 της ΕΚΤ της 11ης Οκτωβρίου 2001 κατόπιν αιτήματος του υπουργείου οικονομικών της Πορτογαλίας σχετικά με σχέδιο νομοθετικού διατάγματος για την τροποποίηση του νομικού πλαισίου λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων και των χρηματοδοτικών εταιρειών (παράγραφοι 11 έως 14)· τη γνώμη CON/2005/50 της ΕΚΤ της 1ης Δεκεμβρίου 2005 κατόπιν αιτήματος της Národná banka Slovenska σχετικά με σχέδιο νόμου για την τροποποίηση του νόμου αριθ. 118/1996 περί προστασίας των τραπεζικών καταθέσεων και ορισμένων νόμων, όπως τροποποιήθηκε τελευταία (παράγραφοι 11 έως 13)· τη γνώμη CON/2007/26 της ΕΚΤ της 27ης Αυγούστου 2007 κατόπιν αιτήματος του υπουργού οικονομικών της Πολωνίας σχετικά με σχέδιο νόμου για την τροποποίηση του νόμου περί του ταμείου τραπεζικών εγγυήσεων (παράγραφοι 2.1 έως 2.3) και τη γνώμη CON/2008/5 της ΕΚΤ της 17ης Ιανουαρίου 2008 κατόπιν αιτήματος του υπουργού οικονομικών της Πολωνίας σχετικά με σχέδιο νόμου για την τροποποίηση του νόμου περί του ταμείου τραπεζικών εγγυήσεων (παράγραφοι 2.2 έως 2.8).

⁽³⁾ Βλέπε π.χ. έκθεση της ΕΚΤ για τη σύγκλιση, Δεκέμβριος 2006, σ. 30.

⁽⁴⁾ Άρθρο 7 παράγραφος 1 της οδηγίας 94/19/ΕΚ, όπως τροποποιείται με το άρθρο 1 παράγραφος 3 στοιχείο α) της προτεινόμενης οδηγίας και συμπληρώνεται από την πρώτη και την δεύτερη υποπαράγραφο του άρθρου 2 παράγραφος 1 αυτής, το οποίο προβλέπει αναδρομική εφαρμογή του αυξημένου επιπέδου κάλυψης από τις 15 Οκτωβρίου 2008· παράβαλε αιτιολογική σκέψη 3 της προτεινόμενης οδηγίας και σημείο 5.3 της αιτιολογικής έκθεσης της προτεινόμενης οδηγίας.

⁽⁵⁾ Το Συμβούλιο συμφώνησε ότι για αρχική περίοδο τουλάχιστον ενός έτους όλα τα κράτη μέλη θα παράσχουν εγγυημένη προστασία των καταθέσεων των ιδιωτών ύψους τουλάχιστον 50 000 EUR, αναγνωρίζοντας ότι πολλά κράτη μέλη αποφασίζουν να αυξήσουν το ελάχιστο όριο εγγύησής τους στα 100 000 EUR.

⁽⁶⁾ Άρθρο 1 παράγραφος 3 της οδηγίας 94/19/ΕΚ, όπως τροποποιείται με το άρθρο 1 παράγραφος 1 της προτεινόμενης οδηγίας, και άρθρο 10 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας 94/19/ΕΚ, όπως τροποποιείται με το άρθρο 1 παράγραφος 5 της προτεινόμενης οδηγίας· παράβαλε αιτιολογική σκέψη 5 της προτεινόμενης οδηγίας και σημείο 5.1 της αιτιολογικής έκθεσης της προτεινόμενης οδηγίας.